

FIȘA DISCIPLINEI

Introducere în Apologetică

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca
1.2. Facultatea	Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie (Ortodoxă)
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Teologie Ortodoxă Pastorală
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Introducere în Apologetică				Codul disciplinei	OLR1906
2.2. Titularul activităților de curs					Prof. univ. dr. habil. Nicolae Turcan		
2.3. Titularul activităților de seminar					Prof. univ. dr. habil. Nicolae Turcan		
2.4. Anul de studiu	I	2.5. Semestrul	I	2.6. Tipul de evaluare	C	2.7. Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2. curs	1	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5. curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
3.5.1. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					3
3.5.2. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					8
3.5.3. Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					6
3.5.4. Tutoriat (consiliere profesională)					2
3.5.5. Examinări					2
3.5.6. Alte activități					1
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				22	
3.8. Total ore pe semestru				50	
3.9. Numărul de credite				2	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
4.2. de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Ecran de proiecție, videoproiector, laptop, flipchart, sistem audio
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Sală dotată cu tablă, ecran de proiecție, videoproiector, laptop

6. Competențele specifice acumulate¹

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

Competențe profesionale/esențiale	- Realizarea misiunii de propovăduire a credinței, în spirit irenic - Proiectarea și elaborarea unui discurs argumentat pe baza textelor sacre (expunere verbală și scrisă) - Enunțarea corectă a doctrinei cultului/Bisericii, precum și a mijloacelor transmise de aceasta pentru desăvârșirea persoanei și a lumii - Pastorația eficientă a credincioșilor: consilierea acestora potrivit regulilor proprii (legi, canoane), precum și a normelor morale - Analiza și interpretarea datelor, privind, istoria cultului/Bisericii și istoria religiilor - Săvârșirea ritualurilor cultice
Competențe transversale	- Aplicarea strategiilor de muncă riguroasă, eficientă și responsabilă, de punctualitate și conștiinciozitate misionară, pe baza principiilor, normelor și valorilor doctrinare, religios-morale și canonice - Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipă multidisciplinară (intra și extra teologic), pe diverse paliere ierahice, respectând principii de credință religioasă - Formularea unei strategii de optimizare a pregătirii profesionale continue, prin actualizarea conținuturilor învățării, aplicarea tehnologiilor informației și prin utilizarea limbilor străine

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Introducere în apologetică
7.2 Obiectivele specifice	- Introducere în gândirea părinților apologeți - Introducere în metodele de argumentare - Introducere în raporturile dintre filosofie și teologia creștină

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducere. Definirea apologeticii	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
2. Apologeți de limbă greacă și latină	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
3. Metoda apologetică a părinților alexandrini	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
4. Metoda apologetică a părinților capadocieni	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
5. Credință și rațiune în tradiția patristică	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
6. Teologia scolastică și raportul dintre credință și rațiune	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
7. Argumentele existenței lui Dumnezeu	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
8. Renașterea și îndepărtarea de conștiința eclezială	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
9. Reforma și spiritul iconoclast	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
10. Știință și modernitate sau despre autonomia rațiunii	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
11. Filosofia modernă și argumentele existenței lui Dumnezeu	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
12. Filosofia contemporană și noua apologetică filosofică	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	

13. Recapitulare și concluzii (I)	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
14. Recapitulare și concluzii (II)	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	

Bibliografie

1. Abelard, Pierre, *Dialog între un filosof, un iudeu și un creștin*, traducere de Filotheia Bogoiu și Sorana Sorta, ediție bilingvă, Polirom, Iași, 2008.
2. Andreev, Ivan Mihailovici, *Teologia apologetică ortodoxă*, traducere de A. Florescu, Sophia, București, 2003.
3. Funkenstein, Amos, *Teologie și imaginația științifică din Evul Mediu până în secolul al XVII-lea*, traducere de Walter Radu Fotescu, Humanitas, București, 1998.
4. Gilson, Étienne, *Filozofia în Evul Mediu. De la începuturile patristice până la sfârșitul secolului al XIV-lea*, traducere de Ileana Stănescu, Humanitas, București, 1995.
5. Gilson, Étienne, *Dumnezeu și filosofia* (Aletheia 26), traducere de Alex Moldovan, ediția a 2-a, cu un cuvânt înainte de Jaroslav Pelikan, Galaxia Gutenberg, Târgu-Lăpuș, 2005.
6. Gilson, Étienne, *Introducere în filosofia creștină* (Aletheia 34), traducere de Delia Bozdog și Dan Săvinescu, Galaxia Gutenberg, Târgu-Lăpuș, 2006.
7. Iustin Martirul și Filosoful, Sf., „Apologia întâia în favoarea creștinilor”, în *Apologeți de limbă greacă* (PSB 2), traducere de Olimp Căciulă, Institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1980, pp. 25-76.
8. Lemeni, Adrian; Ionescu, Răzvan; Mihalache, Sorin; Ioja, Cristinel, *Apologetica ortodoxă*, vol. 1 (Colecția Cursuri, Manuale și Compendii de Teologie Ortodoxă), Basilica, București, 2013.
9. Moreschini, Claudio, *Istoria filosofiei patristice*, traducere de Alexandra Cheșcu, Mihai-Silviu Chirilă și Doina Cernica, Polirom, Iași, 2009.
10. Moreschini, Claudio; Norelli, Enrico, *Istoria literaturii creștine vechi și latine. De la Apostolul Pavel până la epoca lui Constantin cel Mare*, vol. I, traducere de Ioan-Florin Florescu, Hanibal Stănculescu și Gabriela Sauciu, Polirom, Iași, 2001.
11. Popescu, Dumitru, *Apologetica rațional-duhovnicească a Ortodoxiei*, Cartea ortodoxă, Alexandria, 2009.
12. Savin, Ioan Gheorghe, *Apărarea credinței. Tratat de apologetică*, ediție de Dora Mezdrea și Aurel Savin, Anastasia, București, 1996.
13. Savin, Ioan Gheorghe, *Apologetica*, vol. 1 (Luminătorii lumii), ediție de Radu Diac, Anastasia, București, 2002.
14. Tertulian, *Tratate dogmatice și apologetice*, traducere de Dionisie Pîrvuloiu, ediție bilingvă, Polirom, Iași, 2007.
15. *Apologeți de limbă greacă* (PSB 2), traducere de Teodor Bodogae, Olimp Căciulă și D. Fecioru, Institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1980.
16. *Apologeți de limbă latină* (PSB 3), traducere de Nicolae Chițescu, Eliodor Constantinescu, Paul Papadopol și David Popescu, Institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1981.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Iustin Martirul și Filosoful, Sf., <i>Apologia întâia în favoarea creștinilor. Către Antoninus Pius</i> , în <i>Apologeți de limbă greacă</i> (PSB 2), trad. Olimp Căciulă, Institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1980, I-XXII, pp. 25-40.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
2. Iustin Martirul și Filosoful, Sf., <i>Apologia întâia în favoarea creștinilor. Către Antoninus Pius</i> , în <i>Apologeți de limbă greacă</i> (PSB 2), trad. Olimp Căciulă, Institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1980, XXIII-L, pp. 40-58.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
3. Iustin Martirul și Filosoful, Sf., <i>Apologia întâia în favoarea creștinilor. Către Antoninus Pius</i> , în <i>Apologeți de limbă greacă</i> (PSB 2), trad. Olimp Căciulă, Institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1980, LI-LXVIII, pp. 58-74.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
4. Iustin Martirul și Filosoful, Sf., <i>Apologia a doua în favoarea creștinilor. Către Senatul roman</i> , în <i>Apologeți de limbă greacă</i> (PSB 2), traducere de Olimp Căciulă, Institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1980, pp. 77-88.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	

5. Tertulian, <i>Apologeticum</i> , în <i>Apologeți de limbă latină</i> (PSB 3), traducere de Nicolae Chițescu, Eliodor Constantinescu, Paul Papadopol și David Popescu, Institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1981, I-XXII, pp. 38-51.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
6. Tertulian, <i>Apologeticum</i> , în <i>Apologeți de limbă latină</i> (PSB 3), traducere de Nicolae Chițescu, Eliodor Constantinescu, Paul Papadopol și David Popescu, Institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1981, VIII-XVII, pp. 51-64.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
7. Tertulian, <i>Apologeticum</i> , în <i>Apologeți de limbă latină</i> (PSB 3), traducere de Nicolae Chițescu, Eliodor Constantinescu, Paul Papadopol și David Popescu, Institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1981, XVIII-XXV, pp. 65-81.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
8. Tertulian, <i>Apologeticum</i> , în <i>Apologeți de limbă latină</i> (PSB 3), traducere de Nicolae Chițescu, Eliodor Constantinescu, Paul Papadopol și David Popescu, Institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1981, XXVI-L, pp. 81-109.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
9. Teofil al Antiohiei, Sf., <i>Trei cărți către Autolic</i> , în <i>Apologeți de limbă greacă</i> (PSB 2), traducere de D. Fecioru, Institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1980, „Cartea întâia”, pp. 282-292.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
10. Teofil al Antiohiei, Sf., <i>Trei cărți către Autolic</i> , în <i>Apologeți de limbă greacă</i> (PSB 2), traducere de D. Fecioru, Institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1980, „Cartea a doua”, I-XIX, pp. 293-309.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
11. Teofil al Antiohiei, Sf., <i>Trei cărți către Autolic</i> , în <i>Apologeți de limbă greacă</i> (PSB 2), traducere de D. Fecioru, Institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1980, „Cartea a doua”, XX-XXXVIII, pp. 309-327.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
12. Teofil al Antiohiei, Sf., <i>Trei cărți către Autolic</i> , în <i>Apologeți de limbă greacă</i> (PSB 2), traducere de D. Fecioru, Institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1980, „Cartea a treia”, I-XVII, pp. 328-350.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
13. Recapitulare, discuții finale, colocvii I	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
14. Recapitulare, discuții finale, colocvii II	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
Bibliografie 1. Iustin Martirul și Filosoful, Sf., <i>Apologia întâia în favoarea creștinilor. Către Antoninus Pius</i> , în <i>Apologeți de limbă greacă</i> (PSB 2), trad. Olimp Căciulă, Institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1980. 2. Iustin Martirul și Filosoful, Sf., <i>Apologia a doua în favoarea creștinilor. Către Senatul roman</i> , în <i>Apologeți de limbă greacă</i> (PSB 2), traducere de Olimp Căciulă, Institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1980.		

3. Teofil al Antiohiei, Sf., *Trei cărți către Autolic*, în *Apologeti de limbă greacă* (PSB 2), traducere de D. Fecioru, Institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1980.
4. Tertulian, *Apologeticum*, în *Apologeti de limbă latină* (PSB 3), traducere de Nicolae Chițescu, Eliodor Constantinescu, Paul Papadopol și David Popescu, Institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1981.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Cursul oferă cunoștințe de apologetică viitorilor profesori de religie și preoți.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Evaluare finală	Examen scris	60 %
		Din oficiu	10 %
10.5 Seminar/laborator	Verificare pe parcurs	Participare activă	30 %
	Activitate la seminar	Prezentarea și analiza unui text	
10.6 Standard minim de performanță			
Studentul este capabil să trateze elaborat și convingător cel puțin un subiect de examen. / Studentul știe să răspundă corect la cel puțin o întrebare din curs.			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

Nu se aplică.

Data completării:
3 aprilie 2025

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament:
17.04.2025

Semnătura directorului de departament

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru *Dezvoltare durabilă* - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".

